

**Simularea examenului de Bacalaureat
Istorie**

**Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

30 de puncte

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Ioaniții primeau de la regele Ungariei «întreaga Țară a Severinului, împreună cu cnezatele lui Ioan și Farcaș până la râul Olt cu excepția țării cnezatului voievodului Litovoi». Numită și *țara Lytua*, această ultimă formațiune politică rămânea, pe mai departe, pe seama românilor «așa cum au stăpânit-o aceștia și până acum» [...]. Principalele condiții ale contractului încheiat între cavaleri și rege erau stabilite în felul următor: suveranul urma să primească jumătate din foloasele, veniturile și slujbele din Țara Severinului și din cele două cnezate menționate, ale lui Ioan și Farcaș, cealaltă jumătate urmând să revină cavalerilor ioaniți [...]. Voievodului din «țara Lytua» îi erau impuse obligații militare în folosul cavalerilor; reciproc, aceștia din urmă se îndatorau, pe cât le va fi stat în putință, să îi ajute pe români. [...] În condiții similare stabilite pentru «Țara Severinului» și «țara Lytua» cavalerilor ioaniți le era concedată «toată Cumania, de la râul Olt și munții Transilvaniei..., în afară de țara lui Seneslau, voievodul românilor, pe care am lăsat-o aceloră, așa cum au stăpânit-o și până acum.»”

(I. A. Pop, I. Bolovan, *Istoria României*)

B. „Apariția și persistența timp de secole a două state românești în teritoriile dintre Carpații Meridionali și Orientali, Dunăre și Marea Neagră a fost precumpănitor rezultatul situației geopolitice a centrului și estului Europei [...]. Întinderea spre răsărit a Țării Românești sub Basarab și sub fiul său, Nicolae Alexandru, spre gurile Dunării și la Marea Neagră [...], cuprinderea de-a lungul Carpaților Orientali a unei părți însemnate a teritoriului viitoare țări a Moldovei, părea să deschidă perspectiva constituirii unui singur stat românesc în afara lanțului carpat. Intervenția hotărâtă a regelui Ludovic I în Moldova, cu intenția de a subordona și chiar de a domina țara, a avut drept urmare consolidarea voievodatului românesc de la răsărit de Carpați, mai întâi sub egida Ungariei, apoi în opoziție față de ea. [...] Moldova lui Bogdan și a succesorilor săi și-a apărat independența, în colaborare cu Polonia care [...] și-a manifestat puternic tendința de expansiune spre Marea Neagră și gurile Dunării. Cuprinse în aria de expansiune a două forțe rivale – Regatul ungar și Regatul polon – Țara Românească și Moldova au evoluat ca state separate; cea dintâi în raporturi de colaborare sau antagonism cu Ungaria, cea de-a doua cu Polonia, situație care s-a consolidat tot mai mult în ultimele decenii ale secolului al XIV-lea și în secolul următor.”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un stat medieval românesc, precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la Țara Severinului. **2 puncte**
3. Menționați câte un conducător din spațiul românesc precizat în sursa **A**, respectiv în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că voievodului îi sunt impuse obligații militare. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două fapte istorice referitoare la spațiul românesc, desfășurate în primele șase decenii ale secolului al XIV-lea, în afara celor la care se referă sursa **B**. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două autonomii locale atestate în spațiul românesc în secolele al IX-lea-al XI-lea. **4 puncte**

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN CLUJ

SUBIECTUL AL II-lea

30 de puncte

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Persoana cea mai importantă de la conducerea Țărilor Române era domnitorul. Puterea sa politică, administrativă și judecătorească era aproape absolută, iar cuvântul său în politica fiscală și economică aproape decisiv. Controla toate pârghiile administrației centrale și provinciale, iar personalul său era direct sau indirect răspunzător față de el. Domnitorul era judecătorul suprem, care audia pricini de orice fel, fie că erau civile sau penale, laice sau ecleziastice, și servea drept curte supremă de apel. Putea să dea sentințe mai aspre sau mai blânde decât cele prevăzute de lege și putea grația sau comuta pedepse după cum dorea. [...]

Puține limitări constituționale împiedicau exercitarea acestor prerogative ale domniei. [...] Cea mai importantă limitare venea din [...] Imperiul Otoman. Dreptul asumat de către sultan de a selecta și a mazili domnitorul era probabil cea mai formidabilă și unica stavilă în calea autorității domnești. Sultanul îl trata pe domnitor ca pe un dregător otoman, iar în ierarhia dregătorească otomană, el se afla sub vizirii importanți. Totuși, grecii din Fanar râvneau la tronul Țărilor Române ca o încununare a carierei lor publice, chiar dacă modul în care își realizau ambițiile impunea constrângeri severe în privința libertății lor de acțiune. Pentru a-și păstra funcția, erau nevoiți să intre în grațiile unei armate de dregători otomani. Împrumuturile și diversele favoruri primite de către domnitori îi obligau să [...] adopte măsuri fiscale adesea contrare intereselor lor, ca să nu mai vorbim de bunăstarea țării în care veniseră pentru a o conduce. În orice caz, domnitorii puteau fi maziliți oricând de către sultan, în ciuda limitelor prevăzute de tratatele impuse [otomanilor] de Rusia. În 1786, de pildă, domnitorul Țării Românești, Mihai Șuțu, și domnitorul Moldovei, Alexandru Mavrocordat, au fost maziliți peste noapte, fiind suspectați de lipsă de loialitate.”

(K. Hitchins, *Românii, 1774 - 1866*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți marea putere implicată în acțiuni diplomatice cu Imperiul Otoman, precizată în sursa dată. **2 puncte**
 2. Precizați secolul în care se desfășoară evenimentele din sursa dată. **2 puncte**
 3. Menționați instituția politică centrală și o atribuție a reprezentantului ei în domeniul administrației, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
 4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la prerogativele din domeniul juridic. **6 puncte**
 5. Formulați pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la consecințele implicării Imperiului Otoman în organizarea politică a Țărilor Române, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
 6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia un proiect politic elaborat în spațiul românesc în perioada 1821-1858 a contribuit la constituirea statului român modern. **4 puncte**
- (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.)

SUBIECTUL AL III-lea

30 de puncte

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre spațiul românesc în secolele al XIV-lea - al XVI-lea, având în vedere:

- precizarea unui fapt istoric din ultimul deceniu al secolului al XIV-lea la care participă românii în cadrul relațiilor internaționale și menționarea a două aspecte referitoare la acesta;
- menționarea unei cauze și a unei consecințe ale unei acțiuni militare la care participă românii în prima jumătate a secolului al XV-lea;
- prezentarea unei acțiuni militare la care participă românii în a doua jumătate a secolului al XV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la acțiunile diplomatice desfășurate de români în a doua jumătate a secolului al XVI-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea prezentării**, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN CLUJ

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la zece.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: Țara Românească, Moldova **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: *Ioaniții primeau de la regele Ungariei întreaga Țară a Severinului, suveranul urma să primească jumătate din foloasele, veniturile și slujbele din Țara Severinului etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
3. **câte 3 puncte** pentru fiecare răspuns: Ioan/Farcaș/Litovoi/Seneslau, Basarab/Nicolae Alexandru/Bogdan **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).** **(3px2=6p)**
4. **3 puncte** pentru scrierea literei A
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilite între două informații selectate din sursa B, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
Exemplu: Cauză: *Intervenția hotărâtă a regelui Ludovic I în Moldova, cu intenția de a subordona și chiar de a domina țara* și efect: *a avut drept urmare consolidarea voievodatului românesc de la răsărit de Carpați etc.*
6. **câte 1 punct** pentru menționarea oricăror alte două fapte istorice referitoare la spațiul românesc desfășurate în primele șase decenii ale secolului al XIV-lea, în afara celor la care se referă sursa B **(1px2=2p)** **Exemple:** lupta de la Posada, organizarea Mitropoliei Țării Românești în 1359 etc.
câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărui fapt istoric menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la faptul istoric **(2px2=4p)**
7. **4 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări între autonomiile locale atestate în secolele al IX-lea-al XI-lea
Exemplu: duc o politică de rezistență împotriva maghiarilor; sunt conduse de voievozi etc. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL al II – lea

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: Rusia **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru răspunsul: al XVIII-lea **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
3. **3 puncte** pentru răspunsul: domnia
3 puncte pentru menționarea oricărei atribuții a reprezentantului domniei în domeniul administrației, la care se referă sursa dată
Exemple: *controla toate pârghiile administrației centrale și provinciale, personalul său era direct sau indirect răspunzător față de el, deține puterea absolută în administrație etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
4. **câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la prerogativele din domeniul juridic **(3px2=6p)**

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN CLUJ

Exemple: *era judecătorul suprem, audia pricini de orice fel, fie că erau civile sau penale, putea să dea sentințe și să grațieze etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).*

5. 4 puncte pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la consecințele implicării Imperiului Otoman în organizarea politică a Țărilor Române

6. câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat. **(3px2=6p)**

Exemple: Implicarea Imperiului Otoman în organizarea politică a Țărilor Române are consecințe negative pentru reprezentantul domniei. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *Sultanul îl trata pe domnitor ca pe un dregător otoman, iar în ierarhia dregătorească otomană, el se afla sub vizirii importanți și În orice caz, domnitorii puteau fi maziliți oricând de către sultan. Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.*

7. 4 puncte pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** elaborarea proiectului Prințipiile noastre pentru reformarea patriei în 1848; elaborarea Rezoluțiilor Adunărilor ad-hoc în 1857 etc.) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* etc.) și concluzia (*așadar, astfel* etc.)

SUBIECTUL al III – lea

(30 de puncte)

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru menționarea unui fapt istoric din ultimul deceniu al secolului al XIV-lea la care participă românii în cadrul relațiilor internaționale (**de exemplu:** Tratatul de la Brașov din 1395, cruciada de la Nicopole din 1396)

- **Câte 3 puncte** pentru precizarea oricăror două aspecte referitoare la acesta (**de exemplu:** are caracter antiotoman, reflectă colaborarea Țării Românești cu Regatul Maghiar, Mircea cel Bătrân organizează acțiunile diplomatice/ militare ale românilor **(3px2=6p)**

- **Câte 3 puncte** pentru menționarea oricărei cauze și a oricărei consecințe ale unei acțiuni militare la care participă românii în prima jumătate a secolului al XV-lea (**de exemplu:** cauză: susținerea „cruciadelor târzii” cu scopul alungării turcilor din Europa; consecință: reafirmarea puterii otomane în Balcani după cruciada de la Varna etc.) **(3px2=6p)**

- **2 puncte** pentru menționarea oricărei acțiuni militare din a doua jumătate a secolului al XV-lea, referitoare la spațiul românesc (**de exemplu:** bătălia de la Vaslui, atacul de noapte de la Târgoviște)

3 puncte pentru prezentarea acțiunii menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la acțiune și se utilizează relația cauză-efect;

1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la acțiune

- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la acțiunile diplomatice desfășurate de români în a doua jumătate a secolului al XVI-lea (**de exemplu:** Prin acțiunile diplomatice desfășurate în a doua jumătate a secolului al XVI-lea conducătorii din spațiul românesc stabilesc relații politice cu statele creștine SAU Acțiunile diplomatice desfășurate de români au un caracter antiotoman etc.)

4 puncte pentru susținerea punctului de vedere formulat printr-un argument istoric –prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* etc.) și concluzia (*așadar, astfel* etc.)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN CLUJ

1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat

- **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**